

MOJA SURADNJA S DR. DANICOM PINTEROVIĆ

U radu se autor prisjeća svoje suradnje s dr. Danicom Pinterović, kao i brojnih drugih suradnika s kojima se sretao kroz svoj radni vijek kao školski pedagog i zaljubljenik u našičko područje. Autor se prisjeća i arheoloških istraživanja koje je Muzej Slavonije provodio na našičkom području od 50-ih godina prošloga stoljeća, osnutka arheološke zbirke u školi – „školskog muzeja“ te suradnji s Muzejom Slavonije – posebno dr. Danicom Pinterović i Mirkom Bulatom.

mr. sc. Branko Kranjčev

Ulica Petra Preradovića 2
HR-31500 Našice
brankokranjcev@gmail.com

Osobno svjedočanstvo suvremenika
UDK: 069.01-05Pinterović, D.

Ključne riječi:

Danica Pinterović
Našice
arheološko nalazište
arheološki materijal
zbirka
Muzej Slavonije
Mirko Bulat

Prije prikaza suradnje s dr. Danicom Pinterović rekao bih nešto o sebi i razdoblju koje je prethodilo zajedničkom radu.

Živim u Našicama, gdje sam proveo gotovo cijeli radni vijek, od 1960. do kraja 1999., radeći u osnovnoj školi. Obrazovanje sam stekao u učiteljskoj i višoj pedagoškoj školi te na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na kojem sam diplomirao pedagogiju i sociologiju. Na zagrebačkom Sveučilištu 1977. završio sam i dvogodišnji poslijediplomski studij muzeologije. Od 1967. do kraja radnog vijeka obnašao sam dužnost stručnog suradnika – školskog pedagoga.

Sl. 1. Tematska izložba „Najstariji stanovnici našeg kraja“ u Osnovnoj školi Dore Pejačević u Našicama, travanj 2013., Privatna arhiva mr. sc. B. Kranjčeva

SUSRET S FOTOGRAFOM SLAVKOM OLLROMOM I DANICOM PINTEROVIĆ

Potkraj 60-ih godina prošloga stoljeća bio sam na fotografiranju kod našičkog fotografa Slavka Ollroma koji mi je pokazao nekoliko zanimljivih predmeta s brda Klara, izloženih u njegovoj radnji. Brdo Klara srednjovjekovno je arheološko nalazište u povijesnoj jezgri Našica na kojem su djelatnici Muzeja Slavonije Emil Spajić, Danica Pinterović i Ive Mažuran 1953. i 1956. obavili prvo sustavno arheološko iskopavanje na našičkom području. Vidjevši moj živi interes za izložene arheološke predmete, fotograf Ollrom zaključio je da bi za mene kao prosvjetara bilo vrlo korisno upoznati sav arheološki materijal dotad otkriven u Našicama: na brdu Klara, u Ulici braće Radića 22 i na starom glinokopu našičke ciglane. Stoga mi je predložio da što prije odemo u Muzej Slavonije i stupimo u kontakt s tamošnjim muzealcima. Prijedlog sam odmah prihvatio pa smo se već sutradan

našli u Muzeju, gdje nas je primila dr. Danica Pinterović s kojom se moj suputnik poznavao.¹ Pokazala nam je arheološki materijal sa sva tri spomenuta lokaliteta. Arheološko iskopavanje na brdu Klara rezultiralo je obiljem vrlo vrijednih nalaza: otkriveni su temelji samostana klarisa, samostanske crkve i pratećih objekata te veća količina keramičkog i drugog materijala. U Radićevoj ulici 22 djelatnici Muzeja Slavonije obavili su 1948. probno iskopavanje te našli veću količinu keramičkog materijala iz 15. i početka 16. stoljeća, a prof. Mirko Bulat 1958. na starom je glinokopu otkrio starčevački materijal. Naš boravak u Muzeju protekao je brzo, u ugodnoj i opuštenoj atmosferi. Pred dr. Danicom Pinterović Ollrom me ishvalio na sva usta govoreći o meni kao potencijalnom istraživaču i mladoj našičkoj nadi. Na kraju našeg boravka u Muzeju dr. Danica Pinterović pohvalila je naš interes za arheološku baštinu i izrazila nadu kako će se u bliskoj budućnosti obistiniti riječi koje je čula.

PRVI IZLAZAK NA TEREN I ODLUKA O FORMIRANJU ZBIRKE

Nešto više od godinu dana nakon posjeta Muzeju Slavonije na arheološkom mi se planu nije dogodilo ništa posebno. Novi arheološki potez povukao sam tek u ljeto 1971. Bio je to obilazak triju spomenutih arheoloških lokaliteta. Odlučio sam vidjeti nude li štogod novo. I trud se isplatio. Doduše, na prva dva lokaliteta nisam opazio ništa posebno. No, na starom glinokopu, koji je opet stavljen u funkciju, našao sam nekoliko ulomaka starčevačke keramike. Ti su me nalazi zaintrigirali i motivirali na ponovna dolaženja. I ne samo to. Rodila se ideja o osnivanju male arheološke zbirke u školi u kojoj sam radio.

OD PRVIH ISKOPINA DO ZBIRKE

Zamisao o osnivanju zbirke počeo sam ostvarivati ranih 70-ih. Ispočetka je sadržavala samo arheološki materijal, no to se brzo promijenilo. Naime, osim nastavnika povijesti, za kolekcioniranje predmeta iz lokalne sredine zainteresirali su se i nastavnici drugih struka i veći broj njihovih učenika okupljenih u grupama slobodnih aktivnosti. Tako je u školi nastao „školski muzej“ kompleksnog tipa koji se postupno širio i popunjavao skupljanjem arheološkog, kulturno-povijesnog i prirodoslovnog materijala lokalne provenijencije. Kad se u „muzeju“ našla veća količina materijala, pripremale su se izložbe vezane za neke nastavne teme ili cjeline (Sl. 1). No, rad na prikupljanju materijala i osnivanju školske zbirke nije mogao proći bez problema. Mnoga su pitanja tražila odgovor, primjerice vođenje dokumentacije o prikupljenom materijalu, njegova zaštita i smještaj, determinacija, prezentacija, didaktička eksploatacija itd. Dovoljno da se zatraži stručna pomoć izvan škole. Tako je aktualizirana suradnja škole s muzejima i drugim ustanovama koje se

¹ Za vrijeme iskopavanja na brdu Klara Ollrom je radio kao službeni fotograf. Inače, Ollrom je poznati našički fotograf koji je svojom kamerom zabilježio više važnih događaja i ličnosti iz povijesti Našica i okolice. Jedan je od malobrojnih aktivnih sudionika našičke društvene i kulturne scene.

Sl. 2. Izložba s temom „Kamen moga kraja“ u Osnovnoj školi Dore Pejačević u Našicama, prosinac 2014., Privatna arhiva mr. sc. B. Kranjčeva

bave kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom, ponajprije s Muzejom Slavonije u Osijeku i njegovim zaposlenicima Danicom Pinterović i Mirkom Bulatom.

OBLICI SURADNJE

Tri su osnovna oblika moje suradnje, kao voditelja školske zavičajne zbirke, sa zaposlenicima Muzeja Slavonije: razmjena informacija, primanje stručne pomoći glede koncipiranja sadržaja i vođenja zbirke te dobivanje mentorstva kod pisanja prvih stručnih radova.

Arheološke informacije razmjenjivao sam uglavnom s prof. Mirkom Bulatom. U dogovoru s njim, najprije sam preuzeo „monitoring“ na spomenutim arheološkim lokalitetima i povremeno ga izvještavao o aktualnom stanju. Poslije sam tim monitoringom obuhvatio i druge lokalitete u našičkoj općini. Dvaput smo i zajedno obilazili teren.

U koncipiranju i vođenju školske zbirke najviše mi je pomogla dr. Danica Pinterović. I ona je dvaput bila u Našicama. Pomno je pregledala „školski muzej“ i mojim suradnicima i meni dala vrlo korisne upute i prijedloge u vezi s daljnjim radom kako bismo ga što više uskladili s osnovnim načelima muzejske teorije i prakse. Nadalje, kao voditelju zbirke preporučila mi je da na poslijediplomskom studiju muzeologije poboljšam stručne kompetencije i da školsku zbirku pokušam registrirati u Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Osijeku. Prvu preporuku rado sam prihvatio i 1977. završio studij muzeologije koji mi je mnogo pomogao u osmišljavanju kolekcionarskih aktivnosti. Zbirku, pak, nisam uspio registrirati u nadležnom zavodu jer za to nije postojala zakonska mogućnost. U kakvom je danas stanju ta školska zbirka čije je formiranje započelo prije više od 40 godina? Još je na životu. Glavnina materi-

jala odavno je u Zavičajnom muzeju u Našicama², dok je manji dio još u školi i godinama služi kao sredstvo u nastavi pa nije pretjerano reći da je vrijedan dio pedagoške baštine škole (Sl. 2).

Dr. Danica Pinterović pomogla mi je pri pisanju prvih radova s područja antičke arheologije. Pod njezinim mentorstvom napisao sam članak „Iz prošlosti našičkog kraja, tragovi rimske prisutnosti“ koji je objavljen u Glasniku slavonskih muzeja³. Pomogla mi je u odgonetavanju zapisa na jednoj zavjetnoj ari, nadgrobnom spomeniku i rimskim opekama. Riječ je o nalazima otkrivenima u 19. stoljeću u blizini srednjovjekovnog Bedemgrada na Krndiji. Drugi članak pod nazivom „Dva boksača/šakača“⁴ objavio sam u školskom listu Osnovne škole „17. travnja“ Našice (danas Osnovna škola Dore Pejačević u Našicama). Riječ je o ulomku terra sigillatne posude s likom dvaju boksača koji sam otkrio na raskopanoj cesti nasuprot Općoj bolnici u Osijeku. Dr. Danica Pinterović načinila je rekonstrukciju izgleda cijele posude i pomogla mi u determinaciji i datiranju toga zanimljivog nalaza.

ZAŠTO SAM SE PRIHVATIO OVOG PISANJA I DOŠAO NA OVAJ SKUP

Dva su razloga. Prvo, jer se i na taj način želim odužiti i zahvaliti ženi koju sam jako cijenio i od koje sam mnogo naučio. Za mene je ona bila istinski znanstveni entuzijast i potpuno predana svom pozivu. Drugo, svojim primjerom želim posvjedočiti da je stručni angažman i utjecaj dr. Danice Pinterović uvelike izišao iz okvira muzejsko-galerijskih i srodnih ustanova te se dotaknuo i škola, o čemu se malo zna.

² Zavičajni muzej u Našicama osnovan je 1974. godine.

³ Kranjčev, B. 1973., Iz prošlosti našičkog kraja, tragovi rimske prisutnosti, Glasnik slavonskih muzeja br. 22, Vukovar, str. 19. – 23.

⁴ Kranjčev, B., 1986., Dva boksača/šakača, Školski list Osnovne škole „17. travnja“ Našice br. 9, str. 9.

MY COOPERATION WITH DR. DANICA PINTEROVIĆ

S U M M A R Y

The author starts the paper by listing information about himself and about the circumstances that brought him, as a collector and the founder of school local history collection of complex type, from Našice to Osijek, precisely, to the Museum of Slavonia, dr. Danica Pinterović and prof. Mirko Bulat. The main part of the text presents the cooperation of the author, in his position of the head of the school collection in the Elementary School of Našice, with the Museum of Slavonia staff, especially with dr. Danica Pinterović. They exchanged archaeological information, worked together on drafting the content and managing the school collection, while he also got expert help in writing his first professional papers. They exchanged information

about the current state of archaeological sites in Našice and its surroundings. Given her long experience and expertise, dr. Danica Pinterović helped the author and his associates to align their activities and work on the collection with basic principles of the museum profession. She personally reviewed the material collected and gave a series of useful instructions and suggestions for improving the work. Her words fell on fruitful ground. The head of the school collection finished the after graduate study of museology and the results of his collector work are useful even today, 40 years later. Under the mentorship of dr. Danica Pinterović, the author wrote and published his first two works in the field of Antique archaeology.